

8.5.2021

לכבוד	לכבוד
מר קובי שבתאי	עו"ד אביחי מנדלבלויט
מפכ"ל המשטרה	היועץ המשפטי לממשלה
בפקס : 02-5428118	בפקס : 02-6467001

דחוף!

הנדון: הפלישה למסגד אל אקצא על ידי כוחות המשטרה ושימוש באלימות מופרזת כנגד המתפללים

והצוותים הרפואיים

הרינו לפנות אליכם בדרישה להורות לכוחות המשטרה לחדול מפלישותיהם למסגד אל אקצא ולהימנע מהשימוש באלימות מופרזת כנגד המתפללים והצוותים הרפואיים ולהימנע מחסימת כניסת אוטובוסים של מתפללים מהכניסה לעיר ירושלים במטרה להתפלל במסגד, וזאת לקראת התפילות של "לילת אל-קדר" במסגד אל-אקצא, והכל כדלקמן:

1. ביום שישי, 7.5.2021, פלשו כוחות המשטרה למסגד אל אקצא ותקפו את המתפללים במקום, תוך שימוש באלימות מופרזת, אשר גרמה לפציעתם של מתפללים רבים כאשר חלק גדול מהפציעות נגרם בפלג הגוף העליון.

2. לפי הסהר האדום הפלסטיני, נפגעו במסגד אל-אקצא כתוצאה בפלישת המשטרה למקום ומהפגיעה במתפללים 205 פצועים, שניים מהם נמצאים במצב קשה. זאת ועוד, דווח כי 88 פצועים פונו לטיפול בבתי החולים, 20 פצועים טופלו בבית חולים שדה שהוקם במקום, והשאר טופלו במקום על ידי צוותים רפואיים. משרד הבריאות הפלסטיני דיווח כי שני פצועים נמצאים במצב קשה כתוצאה מפגיעת כדורי מתכת מצופי גומי בראשם; פצוע אחד איבד את עיניו, ושני פצועים סובלים משבר בלסת (לדיווח ראו: <https://www.haaretz.co.il/news/politics/.premium-LIVE-1.9784486>).

3. לפי הדיווחים, המשטרה השתמשה בירי של כדורי מתכת מצופי גומי, ברימוני הלם, ורימוני גז מדמיע כנגד המתפללים. הסהר האדום הפלסטיני דיווח כי חלק גדול מהפציעות שנגרמו כתוצאה מירי כדורי הגומי היה בחלק הגוף העליון של המתפללים, באופן אשר גורם לסיכון חייהם ו/או שלמות גופם.

Tel: (972)-4-950-1610 Fax: (972)-4-950-3140 P.O. Box 8921 Haifa 31090 Israel

חיפה 31090, ص.ب 8921 هاتف 04-9501610 فاكس 04-9503140

חיפה 31090, ת.ד. 8921 טלפון 04-9501610 פקס 04-9503140

http://www.adalah.org Email: adalah@adalah.org

4. בנוסף לכך, פורסמו בכלי התקשורת סרטונים בהם נראים כוחות המשטרה יורים רימוני הלם לתוך בית חולים השדה אשר הוקם במקום על ידי הסהר האדום, ואף פשטו לתוך המקום, הפריעו לעבודת הצוותים הרפואיים, והוציאו בכוח את חלקם מהמקום.

לתיעוד ראו: <https://www.facebook.com/AIQastalps/videos/1259605071139485/>
וגם: <https://www.facebook.com/AIQastalps/videos/777896056448588/>

5. פלישת המשטרה למסגד אל-אקצא והשימוש באלימות ובאמצעים מסכני חיים כנגד המתפללים והצוותים הרפואיים הינה לא חוקית, אשר פוגעת בשלמות גופם של המתפללים, ומסכנת את חיים, ואף פוגעת בזכותם לחופש הפולחן במיוחד בימים אלו של חודש רמדאן. אין חולק כי התפילות אשר מתקיימות במסגד אל אקצא אין בהן אף עילה אשר תצדיק את התערבות המשטרה בכלל. מכאן, בוודאי שאין למשטרה כל סמכות לפזר תפילות אלו, אלא נהפוך הוא, חובתה של המשטרה היא לאפשר למתפללים לממש את זכותם לחופש הפולחן, ובעניין זה ראו: (בג"ץ 153/83 אלן לוי נ' מפקד המחוז הדרומי של משטרת ישראל, לח(2) 393(1984); בג"ץ 2481/93 יוסף דיין נ' ניצב יהודה וילק, מפקד מחוז ירושלים, מח(2) 456(1994); בג"ץ 4712/96 סיעת מרצ - ישראל הדמוקרטית - רצ, מפ"ם, שינוי נ' מפקד מחוז ירושלים, משטרת ישראל, נ(2) 822(1996); בג"ץ 2557/05 מטה הרוב נ' משטרת ישראל, סב(1) 200(2006).

6. כמו כן, הפגיעה בצוותים הרפואיים בבית חולים השדה שהוקם במסגד אל-אקצא מנוגדת היא לסעיפים 55 ו-56 לאמנת ג'נבה הרביעית אשר קובע כי על הכוח הכובש לאפשר לצוותים הרפואיים לספק את השירותים הרפואיים לתושבים המוגנים ולחדול מלהפריע להעברת ציוד רפואי ו/או פצועים.

7. זאת ועוד, האמצעים בהם השתמשה המשטרה לתקיפת המפגינים מהווים אמצעים העלולים להיות קטלניים ו/או לכל הפחות, לגרום לפגיעה קשה בשלמות הגוף; כך למשל, השימוש בכדורי מתכת מצופי גומי לכיוון פלג הגוף העליון של המתפללים הינו אמצעי מסכן חיים ואשר עלול לגרום למותו של אדם ו/או לפגיעה בשלמות גופו, וכך היה במקרה דנן.

8. במסקנות ועדת החקירה הממלכתית לבירור ההתנגשויות בין כוחות הביטחון לבין אזרחים ישראלים בחודש אוקטובר 2000 (להלן: מסקנות ועדת אור) נקבע כי השימוש בכדורי מתכת מצופה גומי גרם למותם של 2 מפגינים במהלך אירועי אוקטובר 2000, וקבע כי יש להפסיק את השימוש בכלי זה ככלי לפיזור ההמון בשל הסיכונים הרבים שבו, בין היתר הסכנה חיי אדם ולשלמות גופם, בזו הלשון:

"עמדנו בהרחבה על הסיכונים הכרוכים בשימוש בגלילוני הגומי בהם השתמשה המשטרה באירועי אוקטובר, והמצויים בשימוש המשטרה גם כיום. אנו סבורים, כי סיכונים אלה מחייבים להפסיק את השימוש באמצעי האמור. השימוש בירי שלישיות גלילוני הגומי כרוך בסיכון של פגיעה קטלנית עקב טעות בהערכת טווח. כרוך בהם סיכון לפגיעה קטלנית עקב סטייה של הגלילון ופגיעה באיבר רגיש. כרוך בהם סיכון לפגיעה קטלנית במי שאינו מסכן את כוחות הביטחון, בשל הפיזור של הגלילונים לאחור הירי. סיכונים אלה, בוודאי במשקלם המצטבר, חורגים מן הסביר ומחייבים להפסיק את השימוש בגלילוני הגומי האלה. "

(פסקה 63 לשער הרביעי של מסקנות ועדת אור).

9. למעלה מן הצורך נציין כי זכות חופש הפולחן מהווה חלק מהזכות החוקתית לכבוד, המוגנת מכוח חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. אין צורך להכביר במילים על מעמדה החוקתי של זכות הפולחן. פיזור התפילות תוך שימוש בכוח מופרז ובאמצעים לא מידתיים ופוגעניים מהווה פגיעה קשה בזכות החוקתית של המתפללים לחופש הפולחן, באופן לא מידתי בעליל. המשטרה חורגת מסמכותה עת שהיא מפזרת תפילות, ועוד בחודש הרמדאן, תוך שימוש באמצעים חריגים במיוחד.

10. כמו כן, הגיעו לידינו עדויות אשר מצביעים על כך שהמשטרה חוסמת את גישת האוטובוסים של המתפללים המוסלמים הפוקדים את ירושלים ומסגד אל-אקצא, ומונעת מן המתפללים להגיע למסגד אל-אקצא לקראת תפילות "לילת אל-קדר" (לסרטון בו נראים מתפללים ממשיכים ברגל לאחר עצירת האוטובוסים ראו: <https://www.instagram.com/p/COmV8qVDsUE/?igshid=1d298k642yunh>).

11. יש לציין כי למשטרה אין כל סמכות לחסום את דרכי הגישה לעיר באופן סלקטיבי ולפי שיוך דתי, וזאת ללא כל עילה שבחוק, ואף למנוע מהמתפללים לקיים את תפילותיהם ובמיוחד בימים אלו של חודש הרמדאן ולקראת תפילות "לילת אל-קדר". כמו כן, ולמעלה מן הצורך נציין כי חסימת הכבישים בפניהם של המתפללים מהווה פגיעה קשה בזכותם החוקתיות לחופש התנועה ולחופש הפולחן המוגנות מכוח חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו. בהעדר כל הסמכה בחוק, נהפכת חסימת הכבישים לבלתי חוקית.

לאור האמור לעיל, ולקראת תפילות "לילת אל-קדר" אשר מתקיימות היום, 8.5.2021, במסגד אל-אקצא, נבקשכם להורות לכוחות המשטרה להימנע מלפלוש למתחם מסגד אל-אקצא, להימנע מלהפריע למתפללים בקיום תפילותיהם, להימנע מהשימוש באלימות ומתקיפת המתפללים במקום, ולהימנע מחסימת הכבישים ודרכי הגישה למסגד אל-אקצא.

בכבוד רב,
ויסאם שרף, עו"ד